

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทย นับตั้งแต่ปี 2547 เริ่มมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยจากการประมาณการผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเครือข่ายวิชาการสารเสพติด ได้ประมาณการผู้เสพยาเสพติดเมื่อปี 2546 ไว้จำนวน 460,000 คน ต่อมาในปี 2550 ประมาณการว่ามีผู้เสพยาเสพติดเพิ่มขึ้นเป็น 570,000 คน และในปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 605,000 คน (สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2553, หน้า 8) ซึ่งจะเห็นได้ว่ายาเสพติดนั้นเป็นปัญหาร้ายแรงที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลาช้านานแล้ว นานาประเทศทั่วโลกล้วนต้องประสบกับปัญหาต่างๆ มากมายเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสุขภาพของประชาชน ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาอาชญากรรมหรือปัญหาอื่น ๆ นานัปการ ช้ำร้ายยังมีปัญหาโรคเอดส์เข้ามาเป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรงและเป็นมหันตภัยของโลก โดยยาเสพติดก็เป็นหนึ่งในการที่จะเป็นสื่อที่จะนำไปสู่โรคร้ายชนิดนี้

โดยหากพิจารณากลุ่มประชากรที่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดเป็นอย่างสูง พบได้ว่า กลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงหรือมีโอกาสสูงในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งหากพิจารณาข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดตามระบบรายงานระบบติดตามและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด (บสต.) พบว่า เยาวชนอายุต่ำกว่า 25 ปี เป็นกลุ่มที่เข้ารับการบำบัดรักษาเป็นจำนวนมาก โดยเข้ารับการบำบัดถึงร้อยละ 50.13 51.35 และ 52.04 ของประชากรที่เข้ารับการบำบัดทั้งหมด ในปี 2549 - 2551 ตามลำดับ ดังนั้น การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงควรมุ่งเน้นที่เยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2553, หน้า 8)

จากการประเมินสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่า ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหายาเสพติดมาเป็นเวลาช้านาน และในโลกยุคปัจจุบันกระแสวัฒนธรรมใหม่ที่มากับเทคโนโลยีสื่อสารที่เจริญก้าวหน้า รวมทั้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ เช่น นิตยสาร วารสาร หนังสือโฆษณาต่าง ๆ การสื่อสารโดยผ่านคอมพิวเตอร์ ได้แก่ internet และสื่อ สถานบันเทิง และแหล่งบันเทิงต่าง ๆ เป็นตัวผลักดันทำให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างกว้างขวาง และรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดความสูญเสียกับประเทศชาติหลายด้านด้วยกัน ทั้งด้านกำลังคน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านการเมือง การปกครอง ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่สามารถทำลายความมั่นคงของชาติให้สลายลงได้ เยาวชนทั้งในเมืองและชนบทได้ตกเป็นทาสของยาเสพติดที่มีแนวโน้มมากขึ้น รัฐบาลจึงได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ได้มีการกำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อจะลดการระบาดและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้กลยุทธ์ให้ประชาชนเข้ามา

มีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในประเทศ รวมทั้งใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดกับผู้ที่กระทำความผิดในการค้ายาเสพติด และผู้เสพยาเสพติด เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2553, ไม่ปรากฏเลขหน้า) แนวนโยบายและกรอบยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา จึงได้กำหนดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายหลักของการดำเนินงาน โดยมีมาตรการป้องกันกลุ่มเสี่ยงให้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นแนวทางหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์ จัดทำแผนปฏิบัติการและการดำเนินงาน ดังเช่นปฏิบัติการ 6 เดือน “รวมพลัง ประเทศไทย พันภัยยาเสพติด” (1 เมษายน - 30 กันยายน 2551) ได้กำหนดกลยุทธ์ “3 ลด 3 เพิ่ม 3 เน้น” โดยการลดเยาวชนกลุ่มเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงเป็นหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญตามปฏิบัติการ หรือตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 82/2552 เรื่อง ยุทธศาสตร์และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล ก็ได้กำหนดให้เยาวชนเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนา เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันต่อยาเสพติดและปัจจัยยั่วต่างๆ เป็นต้น ฉะนั้น การป้องกันในกลุ่มเยาวชนเพื่อมิให้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดจึงเป็นเจตจำนงและแนวนโยบายที่สำคัญของภาครัฐและองค์กรในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2552, หน้า 8-9)

สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้รวบรวมข้อมูลของผู้ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลยาเสพติด พบว่า ปี พ.ศ. 2533 มีนักเรียน นักศึกษา สมัครใจเข้ารับการรักษา จำนวน 447 คน และมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี จนในปี พ.ศ.2540 พบว่า มีจำนวนถึง 6,542 คน และปี พ.ศ.2541 มีจำนวนผู้เข้ารับการรักษา 36,262 คน โดยในจำนวนนี้ร้อยละ 50.1 มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี ซึ่งกำลังอยู่ในวัยรุ่น วัยเรียน จากสถิติข้อมูลผู้เข้ารับการรักษาพบว่าในช่วงปี 2535-2543 การแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและคาดว่าตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นไปมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จากการสำรวจเพื่อประมาณการจำนวนนักเรียนและนักศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 6-ปริญญาตรี ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยในปี 2542 โดยสำนักวิจัยเอแบคโพลล์พบว่า จากนักเรียน นักศึกษา จำนวน 5,365,942 คน ทั่วประเทศมีนักเรียนและนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดถึง 663,290 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.4 และจากข้อมูลในการสรุปคดีอาชญากรรม ช่วงเดือน มกราคม - ตุลาคม พ.ศ. 2554 ของไอเอ็นเอ็น (กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2554, ไม่ปรากฏเลขหน้า) พบว่า ปัญหายาเสพติดยังคงครองอันดับ 1 ที่มีสถิติการจับกุมมากที่สุด โดยมีการจับกุมได้มากถึง 78,838 คดี จับกุมผู้ต้องหาได้ 79,332 ราย

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรงในกลุ่มของเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ซึ่งยังเป็นนักเรียน นักศึกษา และมีพัฒนาการของยาเสพติดทั้งในด้านความต้องการและการผลิต นอกจากนี้ยังมีปัจจัยแวดล้อมอื่นที่มีส่วนที่จะเอื้ออำนวยต่อการแพร่

ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนและนักศึกษาที่เป็นตัวหลักดันให้สัมผัสใกล้ชิดกับปัญหา ยาเสพติดมากยิ่งขึ้น ทำให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสใช้ยาเสพติดได้ง่าย จึงส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก การดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้โทษโดยใช้มาตรการด้าน การปราบปรามและบำบัดรักษานั้นยังไม่เพียงพอไม่อาจประสบผลสำเร็จได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องใช้มาตรการป้องกันร่วมด้วย ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยลดปัญหาก่อนที่จะเกิดขึ้น วิธีการป้องกัน ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปก็คือการศึกษาเรื่องยาเสพติดให้โทษนั่นเอง

การป้องกันการใช้สารเสพติด คือ การให้การศึกษ ขาวสาร ความรู้ และข้อมูลในเรื่อง คุณภาพชีวิตยาและยาเสพติด ตลอดจนการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชน ให้รอดพ้นจาก ยาเสพติดด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้ประชาชนไม่ใช้ยาเสพติด ถึงแม้จะประสบ ปัญหาต่าง ๆ การต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดของประเทศที่ผ่านมาในอดีต เริ่มต้นจากการที่ ภาครัฐเป็นแกนหลักในการดำเนินการ แต่ในการปฏิบัติยังไม่สามารถเอาชนะปัญหายาเสพติด ได้อย่างเต็มที่และยั่งยืน เพราะปัญหาบางอย่างจำเป็นต้องอาศัยประชาชนเป็นผู้ร่วมดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จากการศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดในประเทศพบว่า สาเหตุที่สำคัญ ของปัญหายาเสพติดประการหนึ่งนั้นคือ ความอ่อนแอของครอบครัวและชุมชน การขาดความรู้ เรื่องยาเสพติดที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการปลุกพลังประชาชนเพื่อร่วมกันป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศโดยให้ประชาชนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และความ ตระหนักในปัญหายาเสพติด มีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและ ประเทศชาติและเกิดภูมิต้านทานในยาเสพติดและสามารถรักษาสภาพความเข้มแข็งในการเอา ชชนะปัญหายาเสพติดของชุมชนและประเทศไว้ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งที่ผ่านมามีการดำเนินการใน หลายลักษณะ เช่น การศึกษาเพิ่มเติม การจัดกิจกรรมรณรงค์ การฝึกอบรมระยะสั้น การศึกษา ดูงาน การทัศนศึกษา การอบรมสัมมนาหรือประชุมปฏิบัติการ ซึ่งแต่ละลักษณะมีวิธีการที่ แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความต้องการและนโยบายของหน่วยงาน และสถานศึกษาแต่ละแห่ง การจัดหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ มีการดำเนินการในหลายลักษณะ เช่น การฝึกอบรมที่วิทยากร เป็นศูนย์กลางของการอบรมเน้นการให้ความรู้เป็นหลัก การฝึกอบรมโดยยึดผู้เข้ารับการอบรม เป็นศูนย์กลางเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรม และการจัดหลักสูตร ฝึกอบรมที่ผสมผสานระหว่างการฝึกอบรมที่ยึดวิทยากรและผู้รับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง, 2553, หน้า 7)

จากปัญหาและความสำคัญต่าง ๆ ตามที่ได้ยกมาแสดงให้เห็น นับว่าเป็นเรื่องที่มี ผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันสนับสนุนให้ทุกคนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด โดยเฉพาะนักเรียน และนักศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนของชาติเป็นผู้ที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกันพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิด ความตระหนักเห็นความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษต่าง ๆ มีความสำนึกในหน้าที่และความ รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติและเกิดภูมิต้านทานในยาเสพติด ซึ่งแนวทางในการ แก้ไขปัญหาดังกล่าว การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยวางแผนและ

ดำเนินการพัฒนาทักษะการป้องกันการใช้สารเสพติดที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้สำหรับการพัฒนาผู้ป้องกันการใช้สารเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของอาจารย์ผู้สอนและสถาบันการศึกษานั้น ๆ ดังที่ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2544, หน้า 51) ที่กล่าวว่า การฝึกบุคคลให้พัฒนาปัญญาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในข้อเท็จจริงและสภาวะของสิ่งทั้งหลาย มีทัศนคติต่อสิ่งทั้งหลายอย่างถูกต้อง ปฏิบัติและจัดการกับสิ่งทั้งหลายตามที่ควรจะเป็นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตน คือ ความมีชีวิตอยู่อย่างสำเร็จผลดีที่สุดในจิตใจเป็นอิสระ มีสุขภาพจิตสมบูรณ์ และประโยชน์ต่อผู้อื่น คือ สามารถช่วยสร้างสรรค์ประโยชน์สุขแก่คนทั้งหลาย และวิธีสอนที่ก่อให้เกิดปัญญา คือ ต้องสอนให้คนเกิดสัมมาทิฐิ เพราะทำให้การคิด การพูด การกระทำ และการแสดงออก หรือการปฏิบัติต่าง ๆ ถูกต้อง ดึงมา เกื้อกูล นำไปสู่การดับทุกข์ แก้ไขปัญหาได้ วิธีสอนของ พระพุทธเจ้ามีหลายแบบ วิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดความเลื่อมใส ให้เข้าใจในหลักธรรม คือ ใช้แบบสาธกัจฉา หรือการสนทนา ซึ่งสามารถใช้รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจใน ธรรมหรือความเลื่อมใสศรัทธาในที่สุด ส่วนกลวิธีอุบายที่ใช้ในการสอน คือ การยกอุทาหรณ์ เล่านิทานประกอบ การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา การทำตนเป็นตัวอย่าง ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรมจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะสามารถทำให้ผู้เข้ารับการอบรม เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดความชำนาญ และเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกระทั่งทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถช่วยเสริมสร้างพฤติกรรม การกระทำและการแสดงออกในทางที่ดี มีการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้นักศึกษาเกิดความ ตระหนักสำนึกและเห็นถึงความสำคัญของสิ่งเสพติด และช่วยแก้ปัญหาในสังคม เพื่อส่งเสริมให้ คนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ซึ่งนักศึกษา เป็นเยาวชนของชาติเป็นคนที่ทุกฝ่ายต้อง ช่วยกันพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้เกิดความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของสิ่งเสพติด โดยจะส่งผลให้สังคมเกิดความสงบสุข ซึ่งมีความสอดคล้องกับปราโมทย์ จันท์เรือง (2545, หน้า 21) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง การทำให้บุคคลมีความรู้ความเชี่ยวชาญที่ แท้จริง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสมชาย กิจยรรยง (2544, หน้า 15) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ เกิดความเข้าใจ เกิดความชำนาญ และเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกระทั่งทำให้ผู้ เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการ ฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ

เดิมสภาพปัญหาเรื่องสารเสพติดในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี นักศึกษาที่มาศึกษาต่อเปลี่ยนจากระดับมัธยมศึกษามาเป็นอุดมศึกษา ศึกษาจากสถานศึกษา ต่าง ๆ อาจมีพฤติกรรมอยากสู้อายากลอง หรือเคยข้องเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อนที่จะเข้าศึกษา ต่อในระดับอุดมศึกษา จากที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหายาเสพติด

มีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ การเสริมสร้างความเป็นผู้นำและความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรม จึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด สำหรับนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติสำหรับผู้นำ และเกิดเจตคติที่ดีและมีพฤติกรรมของการเป็นผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติดที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน อาจารย์ผู้สอน สภาสังคม สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี และประเทศชาติสืบไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด สำหรับนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี
2. เพื่อประเมินผลการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด สำหรับนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด สำหรับนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้เรียน อาจารย์ผู้สอน สภาสังคมและสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี
2. ได้กระบวนการฝึกอบรมผู้นำนักศึกษา ที่ช่วยพัฒนาความสามารถการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้สำหรับการพัฒนาผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด ที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของครูผู้สอนและสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี
3. มีข้อมูลสำหรับการวางแผนและดำเนินการพัฒนาทักษะผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด สำหรับสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรีที่มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ และคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี จำนวน 13 ห้อง 350 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี ที่เป็นประธานและรองประธานนักศึกษา หัวหน้าห้องและรองหัวหน้าห้อง และนักศึกษาที่เป็นกรรมการสโมสรนักศึกษาประจำคณะฯ ละ 10 คน รวมจำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การป้องกันการใช้สารเสพติด

2.2.2 พฤติกรรมการเป็นผู้นำ

2.2.3 เจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม

3. เนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้สร้างหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด สำหรับนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี โดยมีเนื้อหาสาระหลักสูตรประกอบด้วยสภาพปัญหาและผลกระทบของปัญหา ยาเสพติดที่มีต่อความมั่นคงของประเทศ แนวทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักศึกษา

ขอบข่ายสาระ

สาระที่ 1 สภาพปัญหาและผลกระทบของปัญหา ยาเสพติด

1.1 ความรู้เรื่องยาเสพติด

1.2 มหันตภัยจากยาเสพติด

1.3 สถานการณ์เสี่ยง

1.4 รอบคอบไว้ ตัดสินใจไม่พลาด

1.5 เรียนรู้ไว้ พันภัยยาเสพติด

1.6 พลาดไป อภัยด้วย

1.7 เตือนร่อนกันทั่ว ถ้ามีวैया

1.8 รู้ค่าของตน

1.9 การปฏิเสธและหาทางออก

1.10 อารมณ์นั้น...สำคัญไฉน

1.11 การปฏิบัติตนที่เหมาะสม

1.12 การจัดการกับความเครียด

สาระที่ 2 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรม

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด สำหรับนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี จำนวน 3 วัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร และการปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสุพรรณบุรี และสภาพสังคม ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผล เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ ซึ่งกำหนดให้มี 4 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการป้องกันการใช้สารเสพติด 2) การสร้างหลักสูตรฉบับร่างโดยกำหนดโครงสร้าง และปรับปรุงแก้ไขภายหลังตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด หมายถึง หลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด สำหรับนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร เวลาในการฝึกอบรม แผนการจัดกิจกรรม หลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจรายละเอียดของสารเสพติด ที่บุคคลได้สะสมจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งมีความเข้าใจเชิงปฏิบัติและทักษะ ความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด

พฤติกรรมกำหนัดเป็นผู้นำ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของการเป็นผู้นำนักศึกษาในการมองปัญหา เช่น 1) สาเหตุและความเสี่ยงของยาเสพติดในพื้นที่อย่างเป็นองค์รวม 2) สร้างความเข้มแข็งในชุมชนของนักศึกษา 3) จัดทำแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยสามารถวางแผนปฏิบัติงานและการพัฒนานักศึกษาของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี 4) ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในด้านของการให้ความรู้ สร้างความตระหนัก และร่วมเฝ้าระวังปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี

เจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง การแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกทางอารมณ์ในลักษณะพึงพอใจ ชื่นชม ยินดี สนใจ เห็นคุณค่า เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ต่อหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด

ผู้นำนักศึกษา หมายถึง การเป็นผู้นำนักศึกษาในการมองปัญหา สาเหตุและความเสี่ยงของยาเสพติดในพื้นที่อย่างเป็นองค์รวม สามารถวางแผนปฏิบัติงานและการพัฒนา นักศึกษาของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรีให้สามารถร่วมกันดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในด้านของการให้ความรู้ สร้างความตระหนัก และร่วมเฝ้าระวังปัญหาการใช้สารเสพติดของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจาก เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการวิจัย โดยนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้หลายประการ ดังแนวคิดรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler, 1950, p. 1) ได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่าในการจัดหลักสูตรและการสอนนั้นควรจะตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการ ดังนี้ 1) มีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไร บ้างที่สถาบันจะต้องให้เด็กได้รับ 2) มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้ 3) จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร และ 4) จะประเมินประสิทธิภาพของประสบการณ์ในการเรียนอย่างไร จึงจะตัดสินได้ว่าบรรลุถึงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และจากการศึกษางานวิจัยของกำธร ไพจิตร (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลการให้ข้อมูลของผู้นำนักศึกษาชายและหญิงในเรื่อง บทบาทหญิงชายด้านอนามัยการเจริญพันธุ์จากการใช้หลักสูตรอนามัยการเจริญพันธุ์ในวิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษา มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร และงานวิจัยของช่อเพชร เบ้าเงิน (2545, หน้า 106) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ด้วยตนเอง ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร งานวิจัยของชีวีรัตน์ สาลีประเสริฐ (2545, หน้า 3) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ อำเภออุทอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร งานวิจัยของจรัล ชาวใต้ (2546, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เรื่องการเสริมสร้างสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับครูระดับประถมศึกษา ศึกษา มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

งานวิจัยของณรงค์ ชาลี (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร งานวิจัยของฉลองชัย ช้องหลิม (2548, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเทคนิคการสอนกีฬาฟุตบอล สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร งานวิจัยของทรงศรี หอมจันทร์ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาขนมไทย สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังเพลิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร งานวิจัยของรุ่งลาวัลย์ รั้งศาสน์ (2549, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 4 โรงเรียนตาคลีประชาสรรค์ มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร งานวิจัยของพระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ (2550, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

จากการศึกษารูปแบบและขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ที่นักการศึกษาได้นำเสนอและสรุปมาแล้วนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมประมวลเอาแนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาเหล่านั้น มาวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดลำดับขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำนักศึกษาป้องกันการใช้สารเสพติด สำหรับนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี ตามกรอบแนวคิดดังนี้

